

Archidea Haugesund AS
c/o John Ola Mytting Frisnesvegen 22
4250 Kopervik

Dato: 11.11.2022
Dokumentnummer: 20/26992-26
Saksbehandler: Birthe Smistad

Avslag - Utfylling i sjø og brygge - gnr. 86 bnr. 82 - Husøyvegen 143

Adresse Husøyvegen 143	Gårdsnr. 86	Bruksnr. 82	Festenr.	Seksjonsnr.
Ansvarlig søker Archidea Haugesund AS c/o John Ola Mytting Frisnesvegen 22 4250 Kopervik	Tiltakshaver Multi Vedlikehold Eiendom AS Eikeskogvegen 20 5570 AKSDAL			
Type tiltak/bygning				
Vesentlige terrenginngrep, Arbeid som krever byggtillatelse				

Vedtak

Søknaden avslås i medhold av plan- og bygningsloven § 19-2 jf. § 1-8.

Søknaden gjelder utfylling i sjø og brygge.

Søknaden er avhengig av dispensasjon fra § 1-8 og § 12-4, rettsvirkning av reguleringsplan, herunder regulert byggegrense mot sjøkabel.

Det foreligger merknader til søknaden.

Ansvarlig søker mener at søknad ikke er avhengig av dispensasjon fra pbl. § 1-8 jf. tredje ledd og viser til særlig § 3 i gjeldende reguleringsplan som lyder:

«Tiltak i sjø skal avklares med havnemyndighetene før igangsetting.

Vist formålsgrense mot sjø skal avsluttes med kai eller fyllingsfot. Dersom fyllingsfot går utover formålsgrensen forutsettes godkjenning fra Havnevesenet.»

Kommunen er likevel klar på at reguleringsplan verken i plankart eller bestemmelser har fastsatt annen byggegrense enn det som følger av loven. Planbestemmelser om formålsgrense og fyllingsfot er ikke ment å fungere som en byggegrense mot sjø og vi kan ikke finne noen holdepunkter for å kunne si at hensynet til byggeforbud i strandsonen var en del av vurderingsgrunnlaget under planarbeidet. Tvert i mot, vi har her sammenlignet med lignende bestemmelse i en eldre plan fra 1994, 447 – Melandsholmen § 10 som lyder;

«Uavhengig av formålsgrenser skal tiltak i sjø som faller inn under havne – og farvannslovens bestemmelser godkjennes av havnemyndighetene.

Vist formålsgrense mot sjø skal avsluttes med kai eller fyllingsfot. Sprengsteinsfylling må ha fyllingstopp 13m innenfor formålsgrensen. **Byggegrense mot sjø er sammenfallende med kai/fyllingsfot. (Egen markering)**

For fyllingsfot som går utover formåls grensen forutsettes godkjenning fra Havnevesenet **før** det eventuelt blir gitt dispensasjon fra godkjent reguleringsplan.»

Dette er altså en tilsvarende bestemmelse i en eldre plan, men allerede så tidlig var man avhengig av en konkretisering dersom man skulle kunne gå ut i fra annen byggegrense enn loven. At dette ikke da står eksplisitt i plan 408 mener vi må forstås som at annen byggegrense ikke er regulert og pbl. § 1-8 tredje ledd kommer ikke til anvendelse.

Opplysninger om byggesaken

Arealplan

Regulering : 408-2 Husøy-Tretholmane-endring
Formål : Industri/lager

I søknad:

Utfylling

Bebygd grunnflate : 8717 m²

Avstand

Nabogrense : 0 m
Nærmeste bygning : 0 m
Kotehøyde : Angitt i kart

Tiltakets konsekvenser for naturmangfoldet

«Naturforvalter har tidligere gitt uttale i saken. Søker har kommet med tilbakemelding på blant annet denne uttalen, og naturforvalter er bedt om å gi en vurdering av tilbakemeldingen.

Konklusjon

Naturforvalter vurderer fortsatt at tiltaket vil gi alvorlig miljøskade for området. Dette ut fra miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger, og hvor et område med «stor» verdi blir «ødelagt».

Naturforvalter vil ikke vurdere byggegrense mot sjø, men derimot avsnitt 4 som omtaler naturverdier.

Søker skriver i 4 a) at «Når skjæret ikke har vært hekkeplass siden 2008, blir det feil å beskrive dens verdi som hekkeplass som «svært stor».» Jeg vil vise til mitt notat fra 21.12.2020, øverste avsnitt på side 2. Der skriver jeg at nettopp siden det ikke har vært hekking på noen år, brukes det skjønn og at verdien settes ned fra opprinnelig verdi definert fra miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger som setter «svært stor», til «stor» verdi i dette tilfelle. Dette til tross for at siste hekking ikke var 2008, men 2018, som rapporten «[Sjøfugler i Karmøy](#)» fra 2018 beskriver.

Søker skriver om Karmøy Ringmerkingsgruppes rapporter for 2015 og 2020. Her vises det til at man i 2015 kommenterer ingen hekking, og at man i 2020 ikke har den aktuelle holmen på lista over hekkeområder, og heller ikke kommenter at det ikke er hekking her. Naturforvalter mener dette ikke kan tolkes til at holmen ikke er en hekkeholme. I en kort og lettlest rapport, som ikke er vitenskapelig, kan man ikke ta med all informasjon. At denne holmen derfor over tid er blitt utelatt i rapporten skrevet av frivillige ufaglærte kan ikke brukes som argument for at holmen ikke er en hekkeholme.

Hvor lenge det har vært hekking av makrellterner på den aktuelle holmen, er det ingen som vet. Det kan godt være at det har vært i hundrevis av år. At det da siden 2018 ikke har vært hekking må ikke tillegges stor vekt. Man vet ikke hvorfor det er slik. Man kan heller ikke vite om eller når holmen igjen blir brukt som hekkeplass. Det er også viktig å huske tidligere områder på ny bli viktige hekkeområder. Dette gjelder generelt, og spesielt om bestanden av makrellterne i fremtiden øker. .

Søker skriver også i brevet at området på Husøy er utbygd, og har økt aktivitet. Det legges ved flyfoto fra 2007 til i dag. Avstand fra holme til utfylt areal på 86/82 er 37 meter. Det er i Karmøy flere andre steder med kortere avstand, hvor terner hekker. I Eidsbotn er det 16 meter fra terneskjær til flytebrygger. På Sund er det 78 meter til industriområde, og under 30 meter til båt. I Kvalavåg er det 15 meter fra kaikanten både øst for og 19 meter nord for terneholmen. Der er det ca 23 meter til nærmeste bolighus. Det er ikke nødvendigvis negativt at man har aktivitet nær hekkeområdene. Denne aktiviteten kan skremme vekk predatorer som for eksempel vandrefalk, hubro, havørn. På den måten kan aktiviteten være med å beskytte ternene.

Når det gjelder havnivåstigning beskriver søker at holmen er 2,2 meter høy. Vi har i Karmøy flere andre tilsvarende hekkesteder som er lavere enn dette. Naturreservatet tednholmen er 1,86 meter høyt, og ligger kun 1,2 kilometer fra den omsøkte holmen. Skjæret i Eidsbotn har ifølge hoydedata.no 0,8 meter, og skjæret på Sund har 0,9 meter. Skjær utenfor Grønningen på Torvastad er 1,5 meter. Havnivå i fremtiden er usikkert. Vedlagte rapport tar utgangspunkt i standard beregninger. Her er stormflo en viktig faktor. Ternenes hekkesesong om sommeren er mindre utsatt for stormflo enn hva som er tilfelle vinterstid. Bølgepåslag ut fra en satt vindhastighet på 30 meter i sekundet er også mer sannsynlig vinterstid enn sommerstid. Man kan derfor ikke overføre standard modellering til dette tilfellet. Ternene er tilpasset å hekke på lave skjær og holmer. Fra tid til annen er dette ødeleggende fordi man får dårlig vær om sommeren. Dette er imidlertid en del av de naturlige faktorene som ternene lever under. At denne holmen over lang tid vil bli mindre gunstig som hekkeområde er sannsynlig, men det kan ta lang tid før dette er den avgjørende faktoren.

Når det gjelder ålegress skrev jeg i notatet datert 21.12.2020 at det er modellert at det kan være ålegress i området. Dette står i konklusjonen, og jeg uttyper også i øvrig tekst at dette er modelleringer, og at det for å unngå at naturmangfoldloven § 9 føre-var-prinsipp må gjøres undersøkelser av ålegress og sjøbunnssubstrat. Det er nå utført undersøkelse, som konkluderer med at det ikke er registrert ålegress i området, og at forholdene heller ikke er egnet for ålegress. Dette tas til etterretning, og ålegress er derfor ikke et tema i den videre vurdering i saken.

Søker skriver i sitt notat at naturforvaltningsavdelingen preges av feil både hva gjelder forekomster av makrellterne/sjøfug og ålegress. Jeg har med dette notatet tilbakevist disse påstandene.»

Nabomerknader

Gbnr. 86/71

«Viser til samtale med John Ola Mytting mandag 28.9. I denne samtalen kom det frem at det på forhånd av gjeldende nabovarsel ikke har vært dialog mellom Karmsund Protein og Mullti Vedlikehold Eiendom ang. sammenføring av kaiplan ref kart vedlagt nabovarsel. Vi ønsker samtidig å opplyse om at det ved kai mot vest er hovedinntak av kjølevann til Karmsund Protein. I tillegg er det 2stk. utslippsledninger som går ut fra tomt og ned i sjø i nevnte område.»

Ansvarlig søkers kommentarer

«Naboen har trukket merknaden til byggesaken og stiller seg positive til tiltaket, under forutsetning av at det tekniske og økonomiske blir løst privatrettslig.»

Kommunens kommentarer til merknader

Merknad fra nabo anses tatt til følge.

Uttalelser fra andre myndigheter og sektorer

Karmsund Havn

«Ved planlegging i sjø må ta det tas hensyn til sjøvertsferdsel, og det er derfor viktig at det ikke planlegges tiltak/aktiviteter som kan komme i konflikt med fremkommeligheten i farleden.»

Karmsund Havn IKS har, utfra en havne- og farvannsmessig vurdering, imidlertid ikke særlig merknader til de arealdisponeringer som er tenkt gjort i sjø. De tiltak som planlegges etablert må prosjekteres og dimensjoneres slik at de tåler den belastningen de kan bli påført i farvannet. Eksisterende sjøledninger må kartlegges og hensyntas.»

Rogaland fylkeskommune

«Fylkesrådmannen, ved seksjon for kulturarv, har vurdert dei omsøkte tiltaka og eventuell konflikt med automatisk freda kulturminne som sektormyndigheit innanfor kulturminnevern.

Fylkesrådmannen har ingen merknader til søknaden og eventuelle vidare tiltak.»

Statsforvalteren i Rogaland

«Utfyllingen er planlagt ut til og med Søre Treholmskjer. Dette skjæret er hekkeplass for makrellterne/rødnebbterne (EN = sterkt truet) og ærfugl (NT). Holmen har vært i jevnlig bruk av terner i mange år, med relativt stort antall reir. I tillegg er det også registrert svartbak på holmen, som er en ansvarsart for Norge. Husøyområdet er sterkt preget av utbygging, som har gjort at det er få steder igjen for sjøfugl i området. Hensynet til slike funksjonsområder, og særlig for arter som er truet, forutsettes vektlagt i avgjørelsen om tillatelse bør gis, og i tilfelle på hvilke vilkår, jf. naturmangfoldloven (nml.) § 6. Kravene til aktsomhet og avbøtende/kompenserende tiltak vil være større for dem som driver med næringsvirksomhet enn for andre.

Vi viser i så måte til nml. §§ 4, 5, 11 og 12, og ber om at det stilles vilkår om avbøtende tiltak ved en eventuell dispensasjon for å kompensere for de negative effektene tiltaket har for truet sjøfugl i området. Det bør ses på muligheten til å finne et erstatningsområde for sjøfugl, slik som Matlandsholmen og den mindre i vest. Ved bruk av disse som erstatningsområder, må all skog, buskvekst og hogstavfall fjernes fra holmene, og etterfølgende ny-spiring må fjernes de neste 3 år. Dette har vist seg nødvendig og effektivt for at sjøfugl tar i bruk slike områder til hekking.

Dette vil etter vårt syn ikke være urimelig belastende for den aktuelle tiltakshaveren, jfr. naturmangfoldlovens § 11.»

Fiskeridirektoratet

«Nærmere om mulige konsekvenser av tiltaket

Vi vurderer brygge på dette stedet som mindre negativt for fiskeri- og havbruksinteresser dersom dette lar seg gjennomføre uten inngrep i sjøbunnen. Fiskeridirektoratet region Sør vil sterkt fraråde tiltak som kan medføre negative konsekvenser for marine ressurser og marint miljø. Faren for en u håndterbar presedensvirkning og bit-for-bit utvikling mot et uønsket og lite bærekraftig totalresultat øker hver gang man gir dispensasjon, og særlig hvis den ikke kan tilstrekkelig begrunnes eller dempes ved at det settes vilkår.

Man bør i dette tilfellet unngå utfylling o.l. Siden ingen har krav på dispensasjon, kan, og bør, kommunen sette vilkår, som reduserer ulemper for allmenne interesser, om den finner at vilkårene i § 19-2 annet ledd er oppfylt og det gis dispensasjon. Tiltak i, eller med virkning til, sjø, bør uansett gjennomføres så skånsomt som mulig, slik at det omkringliggende marine miljø i så liten grad som mulig påvirkes. Særlig inngripende og støyende arbeider bør foregå i vinterhalvåret, fortrinnsvis i perioden oktober-februar, når livet i sjøen er mest i ro.

Det er generelt sett god grunn til å være skeptisk til utfylling og dumping av masser i sjøen. Fiskeridirektoratet region Sør er spesielt opptatt av hvilke konsekvenser slike tiltak vil få for miljøet, dyre- og plantelivet i sjøen, vannkvalitet og strøm- og bunnforhold, for å nevne noe. Ofte kan masser inneholde virkningsfulle, selv om de ved første øyekast synes uanselige, mengder av ulike kjemikalier og plast samt at mindre partikler stadig tilføres eller virvles opp i vann. Det er derfor viktig at man nøye avveier de ulike behovene for å gjennomføre

tiltak mot ulike uheldige virkninger. Behov for mer plass bør i utgangspunktet kunne dekkes på andre måter, f.eks. ved overordnet samfunns- og arealplanlegging, hvor en ser de større sammenhenger, og hvor man finner god balanse mellom forskjellig bruk, og mellom bruk og vern, av områder.

Øvrige merknader

Alternativet til dispensasjonsbehandling er en planmessig behandling, som gir grunnlag for en bredere offentlig prosess og en nærmere og grundigere vurdering av tiltakets konsekvenser. Vesentlige utredningskrav i en slik regulering vil være hensynet til marine ressurser og marint miljø, øvrige interesser og næringer mv. Alternativ lokalisering, utforming av tiltaket, omfang mv. vil også være viktig i en slik prosess.

Den samlede belastningen på økosystemer i strandsonen i om rådet bør tas i betraktning, og det bør innhentes mer kunnskap om potensielle ålegrasforekomster o.a. biologisk mangfold før tiltaket eventuelt gjennomføres.

[...]

Konklusjon

Fiskeridirektoratet region Sør anser at følgende må gjelde for at det skal kunne gis dispensasjon for utfylling i sjø og brygge i dette tilfellet:

- Det må framgå av vedtaket at vilkårene i pbl § 19 -2 annet ledd faktisk er oppfylt.
- Det må framgå av vedtaket at prinsippene i nml faktisk er vurdert.
- Det må settes rimelige og hensiktsmessige vilkår om avbøtende tiltak, og tiltaket må utføres på en forsvarlig og skånsom måte, slik at det omkringliggende marine miljø påvirkes i så liten grad som mulig.»

Fiskarlaget Vest

«Det er ikkje registrerte fiskeriinteresser i tilknytning til omsøkte utfyllingsområde.

Fiskarlaget Vest føreset at arbeidet blir gjennomført på ein måte som hindrar mest mogeleg partikkelspreiing og at det er reine massar som blir nytta. Det må setjast inn tilstrekkeleg avbøtande tiltak for å hindre spreieing av forureina massar og hindre at massane glir ut frå fyllingsområdet.

Fiskerinæringa er basert på fornybar biologisk produksjon, og er derfor grunnleggjande avhengig av eit reint og produktivt kyst- og havmiljø mest mogeleg fritt for miljøgifter, framandstoff og legemiddel. Ein har eit stort felles ansvar, både nasjonalt og internasjonalt, for å oppretthalde eit reint og produktivt hav. Det er avgjerande for kvalitet, omdøme og marknadsverdi for norsk sjømat.»

Dispensasjoner

Tiltaket er i strid med plan- og bygningsloven § 1-8 og regulert byggegrense mot sjøkabel, og er avhengig av dispensasjon for å kunne få tillatelse.

Det følger av pbl. § 19-2 at «kommunen kan gi varig eller midlertidig dispensasjon fra bestemmelser fastsatt i eller i medhold av denne lov.» Det følger videre av pbl. §19-2 at dispensasjon ikke kan gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, eller hensyn i lovens formålsbestemmelse blir vesentlig tilsidesatt. I tillegg må fordelene være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering.

Dispensasjonssøknad med søkers begrunnelse:

Regulert byggegrense mot sjøkabel

«Kabelen er ikke lagt hvor det er regulert plass, men lenger inn på eiendommen. Kabelen vil bli sikret på annen måte, da man må bygge over denne for å kunne utnytte eiendommen. Sannsynligvis vil den legges i kulvert under fyllingen, men det startet dialog med eier av kabelen. Byggegrensen har dermed mistet sin funksjon og hensynet vil ikke bli vesentlig tilsidesatt.»

«Formålsgrensen går ut i sjø. Dette sammen med bestemmelser vedrørende utfylling i sjø gir en sterk indikasjon på at det var hensikten under planarbeidet. Bestemmelsen det dispenseres fra blir derfor ikke vesentlig tilsidesatt da dette ble utredet i planarbeidet.»

Kommunen begrunnelse for å gi dispensasjon fra regulert byggegrense mot sjøkabel.

Hensynet bak bestemmelsen er ikke vesentlig tilsidesatt

Hovedhensyn bak byggegrense mot sjøkabel er å sikre at nye tiltak ikke blir plassert slik at denne kommer til skade.

Regulert byggegrense mot sjøkabel i plan og plassering av faktisk sjøkabel er ikke helt sammenfallende, videre har ansvarlig søker og tiltakshaver godgjort at tiltak ikke vil medføre negative konsekvenser for sjøkabelen. Kommunen kan derfor ikke se at hensynet bak regulert byggegrense blir vesentlig tilsidesatt.

Kommunens begrunnelse for å ikke gi dispensasjon fra pbl. § 1-8

Hensynet bak bestemmelsen er vesentlig tilsidesatt

I strandsonen skal det etter pbl. § 1-8 første ledd tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Disse hensynene skal ikke bli skadelidende om dispensasjon gis.

Tiltaket er i samsvar med arealanvendelsen i plan, men avhengig av dispensasjon fra pbl. § 1-8 da det ikke finnes byggegrense mot sjø i gjeldende reguleringsplan jf. Tidligere redegjørelse.

Området er allerede bebygd som et industriområde, og allmennhetens tilkomst til og ferdsel anses satt til side når området ble regulert til industri. Det er ingen kjente kulturminner eller friluftsinnteresser på land. Det foreligger imidlertid negativ uttale fra kommunens naturforvalter. Naturforvalter påpeker at skjæret (Søre Treholmskjer), er hekkeplass for makrellterne, samt at andre sjøfugler benytter områder til hekking. Ved utfylling vil dette ødelegges.

Gjeldende reguleringsplan hadde en full endring i 2008, men en kan ikke se at naturmangfold ble særlig vurdert. På bakgrunn av dette mener kommunen at hensynet til naturmiljø blir vesentlig tilsidesatt, og alternative tiltak som tidligere er foreslått er heller ikke tilstrekkelige for å ivareta ulempen utfyllingen medfører.

Kommunen mener at vilkårene for dispensasjonen **ikke** er oppfylt, jf. pbl. § 19-2, og det gis derfor **ikke** dispensasjon.

Klageadgang

Avslaget er et enkeltvedtak etter forvaltningslovens bestemmelser og kan derfor påklages av parter i saken.

Gebyr

Saksbehandlingsgebyr er etter Karmøy kommunes gebyrregulativ:

3.10.8 - Murer/levegger/brygger/basseng etc.	5200	1	5200
3.12.2 - Dispensasjon fra: Plankrav, byggeforbud §1-8 eller kommuneplan. Gjelder i uregulert område eller områder med plankrav eller som krever uttalelse fra andre myndigheter	15000	1	15000
3.12.3 - Dispensasjon fra andre forhold, lov, forskrift, avstandskrav, etc.	7500	1	7500
3.11.2 - Vesentlige terrenginngrep, støttemurer, støyskjerm etc. (pbl. § 20-1 k)	6500	1	6500
3.18.2 - Mangelbrev	1050	1	1050

Totalt gebyr å betale			35250
------------------------------	--	--	--------------

Du kan klage på vedtaket

Som part i saken har du rett til å klage på vedtaket innen tre uker fra du fikk dette brevet. Du finner mer informasjon om klageretten på siste side.

sektor areal- og byggesak har behandlet saken, jf. kommuneloven § 13-1, sjettede ledd. Det er et administrativt vedtak, fattet etter gjeldende delegeringsreglement, vedtaksnr. 1805/22.

Med hilsen

Bergitte Hatteland Flatebø
konst. areal- og byggesakssjef

Birthe Smistad
Juridisk rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Kopi til:

Fiskarlaget Vest	Slottsgaten 3	5003	BERGEN
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Karmsund Havn IKS	Postboks 186	5501	HAUGESUND
Multi Vedlikehold Eiendom AS	Eikeskogvegen 20	5570	AKSDAL
Rogaland fylkeskommune	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
Statsforvaltaren i Rogaland	Postboks 59 Sentrum	4001	STAVANGER

Klagerett

Du har rett til å klage på dette vedtaket. Klageretten er omtalt i forvaltningsloven § 28.

Klagefrist	Klagefristen er tre uker fra den dagen du fikk dette brevet. Det er nok at klagen er sendt på e-post eller postlagt før fristen går ut. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bør du opplyse om datoen for når du mottok brevet. Dersom du klager for sent, kan vi se bort fra klagen. Du kan søke om å få lengre klagefrist. Dette må i så fall begrunnes.
Innhold i klagen	Du må opplyse om hvilket vedtak du klager på, grunnen til at du klager, hvilke endringer du ønsker, og eventuelt andre opplysninger som kan ha noe å si for vår vurdering av klagen. Klagen må være underskrevet.
Hvem sender du klagen til?	Klagen sender du på e-post til post@karmoy.kommune.no eller i brev til Karmøy kommune, sektor areal- og byggesak, Rådhuset, postboks 167, 4291 KOPERVIK. Dersom vedtaket vårt ikke endres som følge av klagen, sender vi klagen til klageinstansen for endelig vedtak.
Klageinstans	Statsforvalteren er klageinstans i noen saker, og kommunens formannskap eller klageutvalg, er klageinstans i andre saker. Dersom saken går til en klageinstans, vil du få konkret beskjed om hvilken instans det er.
Rett til å se dokumentene og til å kreve veiledning	Med noen unntak har du rett til å se dokumentene i saken. Reglene om dette finner du i §§ 18 og 19 i forvaltningsloven. Har du behov for veiledning, ta kontakt med oss, så vil vi gi nærmere veiledning om retten til å klage, om framgangsmåten og om saksgangen ellers.
Kostnadene med klagesaken	Hvis vedtaket blir endret til din fordel, kan du ha krav på å få dekket større kostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket, f.eks. til advokathjelp. Hvis det trengs, vil klageinstansen orientere deg om retten til å kreve å få dekket saksomkostninger. Eventuelt krav om dekning av saksomkostninger må fremmes innen tre uker etter at det nye vedtaket ble gjort kjent for deg.
Klage til sivilombudsmannen	Hvis du mener at du er urettferdig behandlet av den offentlige forvaltningen, kan du sende inn en klage til Sivilombudsmannen. Sivilombudsmannen kan ikke endre vedtaket, men kan gi sin vurdering av hvordan den offentlige forvaltningen har behandlet saken, og om det er gjort feil eller noe er forsømt. Dette gjelder ikke i saker som er avgjort av Kongen i statsråd (regjeringen). Da kan du ikke senere få saken din inn for Sivilombudsmannen.